

משחנכה

מגישה: אלישבע כרמל

המתמחה בסדנאות
ומשחקי למידה, גיבוש
וחוויה - לכל מטרה!

"מי רוצה לשחק?"

השאלה הזו תמיד מקפיצה את המרץ והאנרגיה ו- רותמת את הסביבה לשתף איתך פעולה.
"בימים ההם בזמן הזה"
בדיוק מה שנעשה כאן ביחד, איחוד משפחתי במשחקי חנוכה וסביבוני.

נעים מאד, אלישבע כרמל, מורה לשעבר, אישה ואמא במשרה מלאה ובין לבין נשימה
לשאיפה מובילה פרויקטים חינוכיים בעיקר בשפת המשחק.
אני מאמינה בהעברת תוכן דרך חוויה, יצירתיות, עניין ומשחק ככלי בסיסי למינוף למידה,
הישגים וערכים מתוך שייכות, גיבוש וחיבור אמיתי לטובת כולם, בכל גיל.

מניסיון רב בשטח, נוכחתי לראות כיצד שגרה אפרורית בים האתגרים והמטלות מקבלת
טעם משודרג באמצעות שימוש במגוון פעילויות ומשחק המאירות את יופי החיים.

מזמינה אתכם, לשחק.

מארגנים:

- כרטיסי לינק מהנספחים
- דפי ממו ליצירת כרטיסי שאלה
- מטפחת לקשירה על העיניים

מכינים את המשחק:

גוזרים את כרטיסי הלינק מהנספחים
מכינים את כרטיסי השאלה:

על גבי פתקי ממו רושמים מושגים (עדיפים משפחתיים, כאלו הייחודים דווקא לכם).

לדוגמא:

חג שאתם אוהבים, ארץ הולדתו של סבא, משחק אהוב, שם הת"ת בו אתם לומדים, שם של מקצוע, תחביב מסוים, זמירות שבת שאתם נוהגים לשיר, קו אוטובוס שאתם נוסעים בו בתדירות גבוהה, חנות שאתם עורכים בה קניות, שם העיר שלכם, שם של מאכל, מקום שגרתם / שהתארחתם בו, שם של דמות מוכרת מהמשפחה, מקום בילוי שהייתם בו, אירוע משפחתי שהיה וכל רעיון שעולה על דעתכם.

איך משחקים את זה?

- כל שחקן מקבל חמישה כרטיסי לינק (מהנספח המצורף).
- השחקן שנבחר להיות ראשון הופך את עיגול השאלה העליון, מקריא את השאלה ומניח את הכרטיס מולו, כעת עליו לכסות את עיניו.
- כל שחקן בוחר מתוך כרטיסי התשובות שלו את כרטיס התשובה המתאימה ביותר לדעתו למאפייניו של השחקן הנבחר, ומניח אותו ליד כרטיס השאלה.
- לאחר שכל השחקנים בחרו כרטיס תשובה, השחקן הנבחר יכול להוריד את המטפחת. כעת, עליו להחליט מהו כרטיס הלינק שהכי מתאים לו.
- השחקן שהניח את כרטיס הלינק הנבחר, זוכה בכרטיס השאלה, וכעת תורו לכסות את עיניו.
- כל משתתף לוקח כרטיס לינק נוסף מהערימה (בכל תור עליכם להיות עם חמישה כרטיסי לינק בסך הכל, מתוכם תבחרו את הכרטיס המתאים ביותר לדעתכם לשאלה ולמשתתף הנבחר) המשחק מסתיים כאשר אחד השחקנים מצליח להשיג חמישה עיגולי שאלה.

נספח כרטיסי לינק

שמחה גדולה	לא היה ולא נברא	הזוי לחלוטין
לא היום...	החיים טובים	התלהבות עצומה!
גיל ההתבגרות	להנות מהדרך	גם זה יעבור
עדיף לא לחשוב	הלוואי עלי	חסר כל הגיון
שמחת זקנתי	לא, תודה	לכאן ולכאן
לא יאומן	חלום שהתגשם	חשיבה חיובית
יש תקווה	שלא נדע	בניה לדורות
אושר ועושר	חור בכיס	חס וחלילה
חלומות בלילה	קלי קלות	זמן איכות
מושב זקנים	תמיכה אין סופית	אין דברים כאלה
התחדשות	רק זה חסר לי...	יכול להיות נחמד...
חמוץ מתוק	הכי טוב שקיים	רוצה! רוצה! רוצה!

נספח כרטיסי לינק

משחק ילדים	רק לבעלי לב חזק	חום וחיבור
הגיעו מים עד נפש	רק בחלומות	דאגות בלי סוף
אף פעם לא יהיה לי	אין לי מספיק	פרפרים וסחרחורות
טובים השניים מן האחד	יהיה מה שיהיה	מצער לשמוע
ניצחון	עד כאן!	מסוכן מדי
אין מצב	חגיגה אמיתית	שחור ולבן
סוף העולם	מישהו בבית?	אומץ לב
נד... נד...	פחד גבהים	סיוט מתמשך
תכלית	בלתי אפשרי	להנות מהרגע
נחמד, אבל לא בשבילי	רחוב ללא מוצא	זמן פנוי
עוד סיבה לדאגה	שמחה וששון	הגעתי לפיסגה
לא מדבשך ולא מעוקצך	יש בשפע	מסובך מדי

נספח כרטיסי לינק

רק לא זה	אם תרצו אין זו אגדה	מה שטוב לך
טוב לב	חג שמח!	כאב ראש
המצב מחמיר	סדום ועמורה	מכסה לסיר
אני מאמין	כן, בבקשה	געגוע עמוק
שלמות	מחלקה ראשונה	חץ בלב
תלוי באיזה יום	בחיים לא	לכל סיר יש מכסה
עייפות	רעידת אדמה	הכל יכול להיות
לזה חיכיתי	אני אופטימי	כשתגדלי תביני
מאוחר מדי	חכמת חיים	איזה פחד
מתיקות אינסופית	בור ללא תחתית	יש הרבה דגים בים
מתי זה התחיל?	כמה שיותר	צניחה חופשית
כל האפשרויות פתוחות	קשה... קשה...	הדבר האמיתי

נספח כרטיסי לינק

כן! כן! כן!	עונש	הנאה צרופה
חצי הכוס המלאה	במהרה בימינו	לראות כוכבים
ללכת על חבל דק	שיחות לתוך הלילה	הפרויקט הבא
הפתעה	פחד	אין חדש תחת השמש
אין דבר כזה	פשוט וקל	כמה שיותר יותר טוב
ההיסטוריה חוזרת	זה לא דמיון	דביק לי
את מי זה מעניין?	יש פתק החלפה?	קטסטרופה
אשליה...	סיר לחץ	גוב האריות
צריך לחשוב על זה שוב	אין לי מושג	עולם שכולו טוב
יש לי את זה	זכרונות נעימים	לא לגילי
נפלאות הבריאה	טעות גדולה	הכל דבש
ישר ולעניין	בזבוז זמן	בלי נדר

נספח כרטיסי לינק

אני רוצה והרבה!	לפנק, לפנק, לפנק	גם וגם
הכל בראש	חיים חדשים	חופש אמיתי
הבא בתור	מהיר ועצבני	המון כסף
לא בבית ספרנו	יש לאחרים	התקדמות מתמדת
טיפול שורש	משתפר מרגע לרגע	בקרוב אצלך
פחד מכישלון	לרדת מהעץ	זה סינית בשבילי
כיף אמיתי	מתי זה יגמר?	עדיף שלא
		הדובדבן שבקצפת

יופיי! מאירים כאן את האופי

הכרת הכוחות שלנו ומציאת חברים לתכונה.

2

מארגנים:

• כרטיסי תכונות מהנספחים • עטים

מכינים את המשחק:

גוזרים את כרטיסי התכונות מהנספח, ומפזרים אותם על הרצפה ברחבי החדר

איך משחקים את זה?

• כל משתתף בוחר ממאגר התכונות על הרצפה 5 תכונות שמתאימות לו / הוא מתחבר אליהן / חושב שהן מאפיינות אותו.

• מכוונים טיימר ל-3 דקות, ונותנים את האות להתחיל:

כל משתתף צריך להסתובב בחדר, ולמצוא לעצמו שותפים לתכונות שכתובות בכרטיסים שלו.

מי שהתכונה שייכת גם אליו, חותם את שמו על הכרטיס.

המטרה היא לצבור לעצמו כמה שיותר שותפים לתכונות האופי שלו.

ואפשר גם לגוון:

מצאתם שותף? נסו לחשוב ביחד על מעשה קטן שאתם יכולים לעשות שקשור לתכונה

המשותפת שלכם ולהאיר בו את העולם.

3

מציאות מאירה בכל פינה

פיתוח מיומנויות קוגניטיביות וחשיבה איכותית.

מארגנים:

אבני משחק דומינו מהנספחים

איך משחקים את זה?

המשחק מורכב מ-27 אבני דומינו.

• מחלקים את האבנים באופן שווה בין המשתתפים.

• כל אחד בתורו מניח אבן על השולחן, כאשר הוא צריך להצמיד צד אחד שלה לאבן שכבר הונחה.

אפשר להצמיד רק משימה שקריטריון אחד שלה מתאים לקריטריון אחד של האבן השניה.

לדוגמא, תוכלו לחבר משהו אדום וגדול, עם משהו נוח וגדול, כי בשניהם מופיעה המילה גדול.

שימו לב! לפני שאתם מניחים את האבן, מצאו תשובה למשימה. אתם לא צריכים להביא את החפץ, אלא

רק לומר את שמו. לדוגמא, כתשובה למשימה "מצאו משהו אדום ועגול" תוכלו לענות: תפוח עץ ועוד.

המנצח הוא השחקן הראשון שסיים עם כל האבנים שלו.

נספח תכונות

מפחד לישון
בחדר לבד

מקפיד לומר כל יום
פרק תהילים

אוהב מלוח יותר
ממתוק

נרדם רק באור

מחבב
בעלי חיים

אוהב
מסלולי הליכה

מעדיף לשבת
בספסל לבד
בכיתה

אוהב
לשחות בים

מרכיב משקפיים
עם צילינדר

אלוף
בבישול

חולם בלילה
המון חלומות

אוהב לקרוא יותר
מאשר לשחק

נספח תכונות

<p>קשה לי להיכנס לכיתה באיחור</p>	<p>לא מסתדר עם חשבון</p>	<p>יש לי חבר טוב אחד</p>
<p>לא אוהב שפותחים את המגירה שלי</p>	<p>מחבב קניות</p>	<p>חשוב לי לדבר עם אמא בפרטיות</p>
	<p>יודע לשמור סוד</p>	<p>נהנה לשיר קבלת שבת בבית הכנסת.</p>

נספח אבני דומינו

מצאו משהו שובב ובהיר	מצאו משהו גדול וכבד	מצאו משהו עגול ושובב	מצאו משהו שיש ממנו הרבה והוא מנייר
מצאו משהו רך ושמח	מצאו משהו חשמלי וכהה	מצאו משהו שאתם אוהבים והוא מבריק	מצאו משהו בהיר וישן
מצאו משהו מנייר ולא שימושי	מצאו משהו ישן וריחני	מצאו משהו מנייר ומבריק	מצאו משהו חשמלי וישן
מצאו משהו מבריק וחדש	מצאו משהו קטן עם הרבה נוכחות	מצאו משהו לא שימושי אבל חכם	מצאו משהו שמח מלפני הרבה שנים
מצאו משהו כבד וחשמלי	מצאו משהו חדש שאתם נאלצים לזרוק	מצאו משהו בהיר ועגול	מצאו משהו ריחני ובלתי נראה

נספח אבני דומינו

מצאו משה
מלפני הרבה
שנים השייך
לאבא

מצאו משה
אדום וגדול

מצאו משה
שאתם אוהבים
אבל צריך לזרוק

מצאו משה
נוח וגדול

מצאו משה
ירוק וביתי

מצאו משה
בלתי נראה
ועם הרבה
נוכחות

מצאו משה כהה
ולא שימושי

מצאו משה
שצריך לזרוק
והוא שייך
להרבה אנשים

מצאו משה עם
כפתורים והרבה
נוכחות

מצאו משה
חכם וקטן

מצאו משה
השייך להרבה
אנשים ויש עליו
מריבות לפעמים

מצאו משה
השייך לאבא
ואסור לגעת בו

מצאו משה
קטן עם
כפתורים

מצאו משה
אדום ורך

מצאו משה
עם הרבה
נוכחות ונוח

מצאו משה קל
שאתם אוהבים

מצאו משה
אדום ועגול

מצאו משה
שאתם נאלצים
לזרוק ומעורר
בכם געגוע

מצאו משה
שאסור לגעת בו
והוא גם מסוכן

מצאו משה
עליז ואדום

נספח אבני דומינו

מצאו משהו השייך לעיריה והוא מאפיין את העיר שלכם	מצאו משהו ירוק עם כפתורים	מצאו משהו שמעורר בכם געגוע והוא מרובע	מצאו משהו המשותף לכל בני הבית ויש ממנו הרבה
מצאו משהו ירוק ועליז	מצאו משהו בצבע תכלת ורך	מצאו משהו ביתי המשותף לכל בני הבית	מצאו משהו מסוכן עם כפתורים
מצאו משהו מרובע שהוא מסוכן	מצאו משהו עגול וקל	מצאו משהו המאפיין את העיר שלכם והוא בצבע תכלת	מצאו משהו רק שיש עליו מריבות לפעמים
?????????	?????	מצאו משהו נוח וביתי	מצאו משהו מסוכן השייך לעיריה

מאירים במחמאות מאירים את הטוב ונהנים לרוב

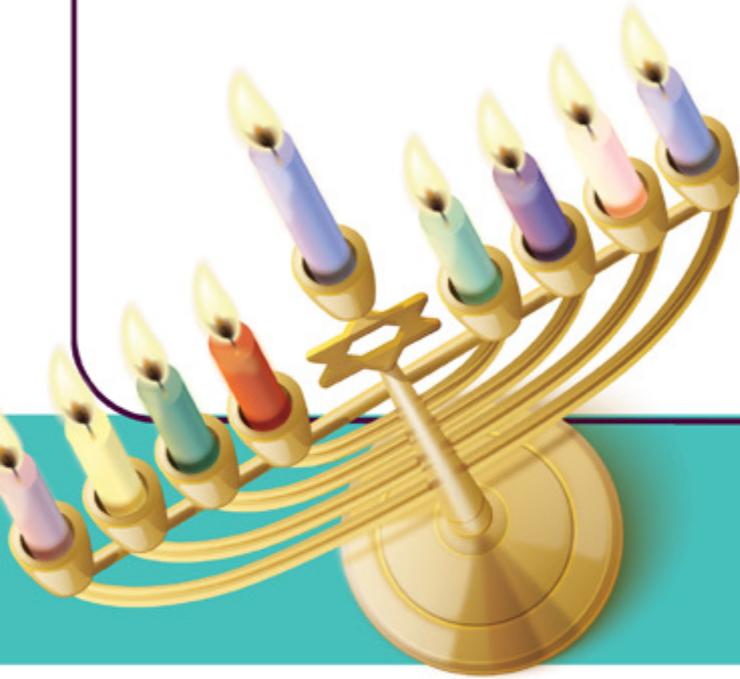
4

איך משחקים את זה?

- מכינים מראש 3 כתרים מנייר / קרטון ועליהם רשומים המילים: * חה חה חה * נו נו נו * כה כה כה
- בוחרים 3 נציגים בכל סבב המתיישבים מול שאר המשתתפים ומניחים על כל אחד מהם כתר ללא ראייתו.
- בוחרים "מנחה" להקריא משפטים / היגדים (מוכנים מראש) כאשר קהל המשתתפים מריעים בקולם "חה חה / נו נו / כה כה כה" בהתאם לנציג שהמשפט מתאים לו ביותר.
- לאחר מספר משפטים עוצרים והנציגים צריכים לנחש מה רשום על כתר ראשם.
- מחליפים נציגים וממשיכים עד לסיום קריאת המשפטים.

דוגמאות למשפטים:

- * חש בזריזות לכל הזקוק לעזרה
- * כושר ארגון וניהול מעולים
- * יצירתי ובעל מעוף בכל תחום
- * רואה תמיד את חצי הכוס המלאה
- * סיפור או בדיחה שגורים על לשוננו
- * מוכן תמיד 5 דקות לפני הזמן

5

מזמור אור

גילויים מרתקים לאור המזמורים

איך משחקים את זה?

- מארגנים מראש דפי ממו עם הקטגוריות הבאות:

* צומח	* מבנים	* איברים	* בעל מקצוע
* דומם	* שמות בנים	* מספרים	* מילים נרדפות לסלע
* בעלי חיים	* שמות בנות	* ביטויי זמן	* עמים
* משקאות	* חדרים בבית	* צבעים	* שמות משפחה

- אוגדים את דפי הממו יחד עם גומייה ומניחים הפוך במרכז.
- מחלקים לכל אחד מהמשתתפים או בזוגות, את המזמור "מעוז צור ישועתי" (עדיף להדפיס מראש).
- מתחילים לשיר שירי חנוכה, מעבירים מיד ליד את חבילת דפי הממו הפוך.
- בוחרים נציג שימחא כף במהלך השיר. המשתתף שהחבילה אצלו מוציא "קלף דף" ומקריא את הקטגוריה בקול רם. מניחים את הדף במרכז.
- המשתתפים מאתרים לאורך מילות המזמור "מעוז צור" את המילים השייכות לקטגוריה (מומלץ לסמן או לכתוב על דף)
- המשתתף שמצא את מספר המילים הגדול ביותר בזמן הקצר ביותר - מקבל נקודה / הפתעה וכד'.

סביבון החלוקה

יוצרים קבוצות ומפתיעים בתוצרים משפחתיים

6

איך עושים את זה?

- מארגנים דפי כרזה צבעוניים עם האותיות נ' | ג' | ה' | פ' | . תולים במיקומים שונים במקום הפעילות.
- יושבים במעגל גדול. כל משתתף בתורו מסובב את הסביבון ועל פי האות שיצא לו בסביבון, נעמד על יד כרזת האות התלויה. ממשיכים עם הסבב עד לחלוקת המשתתפים כולם לקבוצות ע"פ אותיות נ'ג'ה'פ'.
- נציג המשפחה רושם על כל כרזה את משימת הקבוצה:

נ - ניגון ומחול

ג - גורמה בארוחת חג

ה - הצגה

פ - פעילות.

- משתתפי הקבוצה מארגנים את הנדרש בזמן הקצוב מראש בהתאם לכותרת הקבוצה שקיבלו.
- נפגשים בשעה המתוכננת לארוחת חג מפתיעה בליווי פעילות, הצגה ושיר ומחול מעשה ידי בני הבית.

7

גילוי פך השמן

- אחד מבני הבית, מחביא "פח שמן" ובו: חטיף / הפתעה / דמי חנוכה / משחק חדש וכד'.
- מכינים מפה של הבית, בה מסמנים את החדרים, מסדרונות המשתתפים במשחק עם נקודת ההתחלה.
- מחביאים פתקים ממוספרים בהם כתובים רמזים היכן נמצא "פך השמן".
- כגון: במדפי ארון המשחקים, 5 צעדים מהפתח למרפסת בצד שמאל, וכד'.
- צועדים על פי המפה, הרמזים והמספרים שעל הפתקים עד למציאת "פך השמן".

דמי חנוכה

מחלקים פרסים ודמי חנוכה באתגר וחוויה

8

איך מחלקים את זה?

- מארגנים: שרוול כוסות לשתייה חמה כ 50 יחידות | מטבעות כסף כפולים (לפחות 2 מכל סוג)
- שטרות כפולים (לפחות 2 מכל סוג) | הפתעות קטנות או מיני מתיקה - כפולים (לפחות 2 מכל סוג)
- המארגנים מפזרים את הכוסות על גבי השולחן או הרצפה בצורה הפוכה, כאשר מתחת כל כוס טמון פרס הפתעה או מטבע. יש לדאוג לפזר את הפרסים / מיני מתיקה / שטרות, במיקומים רחוקים אחד מהשני.
- מתחילים בסבב לפי סדר הנקבע מראש (מגדול לקטן, סדר הישיבה, אות השם לפי סדר הא'ב' וכד').
- כל משתתף מרים בתורו 2 כוסות (ע"פ עקרון משחק הזיכרון) בניסיון למצוא זוג שטרות / מטבעות דומה.
- משתתף שהרים זוג כוסות עם פריטים זהים, מקבל את המטבעות / פרסים כמתנת חג דמי חנוכה.

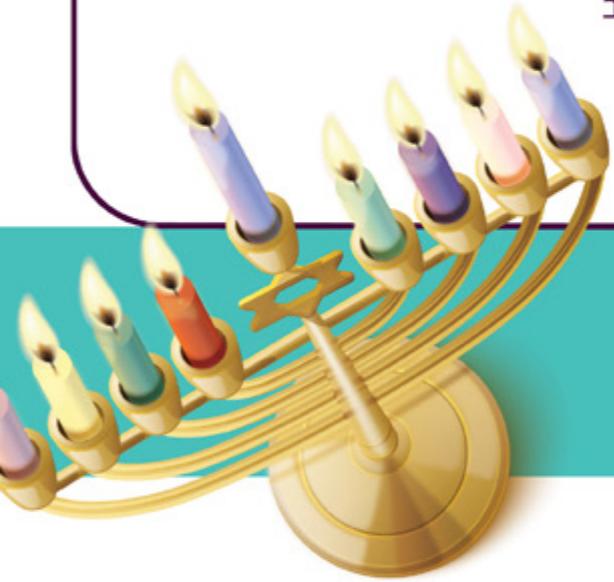
9

סביבון הפלא מאתגרים את החשיבה בסביבון חנוכה

איך משחקים את זה?

- מארגנים: סביבון עץ | דפי ממו | מכשירי כתיבה | ון קרטון בגודל קופסת נעליים (מומלץ לעטוף)
- המארגנים רושמים על דפי הממו הגדרות. כגון:
 - * עקרון חשוב במשפחתנו
 - * משהו שמשמח אותך
 - * חפץ שיש לנו בבית
 - * מקום בו טיילנו בעבר
 - * דמות מהתנ"ך
 - * תכונה / מידה טובה / רגש וכד'.
- מכניסים את דפי ההגדרות לקופסת הנעליים ומערבבים.
- המשתתפים יושבים במעגל. קובעים זמן קצוב מראש כ 4-5 דקות למילוי המשימה.
- בכל סבב משתתף בתורו מסובב את הסביבון. לאחר שהסביבון נח על אחד מאותיות נ' | ג' | ה' | פ' |, מוציא המשתתף הגדרות מתוך הקופסא כאשר עליו לענות על מספר הגדרות רב ביותר בזמן הקצוב. לדוגמא: אות נ'

עקרון חשוב במשפחתנו - נרות שבת מדליקים 10 דקות לפני הצפוף
 משהו שמשמח אותך - נעליים חדשות | חפץ שיש לנו בבית - נדנדת עץ
 מקום בו טיילנו בעבר - נחל עין גדי | דמות מהתנ"ך - נחשון בן עמינדב
 תכונה / מידה טובה / רגש - נתינה ועוד...
 כל תשובה נכונה מזכה את המשתתף בנקודה.
 מחזירים לקופסא את ההגדרות וממשיכים בסבב.

10

נר ניחוש עורכים היכרות מתוך עניין ושייכות

איך משחקים את זה?

- בכל סבב בוחרים משתתף אחד שיוצא מהחדר.
- המשתתפים שנשארו בחדר בוחרים משתתף 1 ומביאים לו את ה"נר ניחוש" (נר שעווה צבעוני) אותו הוא מסתיר עליו.
- קוראים לנציג שיצא להיכנס לחדר.
- משימת הנציג: עליו לנחש מי נבחר להיות "נר ניחוש" ע"י שאלה שונה לכל אחד מהמשתתפים עד לגילוי.
- משימת משתתפים בחדר: עונים על שאלת הנציג תוך שימוש במילה 1 לפחות הקשורה למושגי חנוכה.
- לדוגמא: נציג - האם "נר ניחוש" הוא מהגדולים במשפחה?
 משתתף - לא. הוא מתקרב לפך שמן קטן.
- נציג - מה "נר ניחוש" אוהב לעשות? **משתתף** - לשחק במשחקי ריצה כמו סביבונים
- נציג - מהו המאכל האהוב על "נר ניחוש"? **משתתף** - פיצה ממאכלי חלב.
- כאשר הנציג מזהה מיהו "נר ניחוש", הוא יוצא מהחדר כנציג לסבב הבא.

איך עושים את זה?

מארגנים:

- 8 נריות | $2/3$ קופסאות נרות שעווה צבעוניות (לפי מספר המשתתפים) | מצית / גפרורים (בעזרת מבוגר)
- המארגנים בוחרים 2 צבעים בלבד של נרות שעווה, אותם הם מניחים על גבי כסאות המשתתפים בתפוזרת. מניחים במרכז השולחן את 8 הנריות.
- המשתתפים מתיישבים על הכסאות ומרימים את הנר.
- מתחלקים ל 2 קבוצות על פי צבעי הנרות.
- כל קבוצה מקבלת קופסת נרות שעווה צבעוניות. עליה לפתור את חידת הנרות בשיתוף כל חברי הקבוצה בזמן המהיר ביותר. הקבוצה שהצליחה לפצח את החידה, מדליקה את הנר.

חידות:

1. יצירת 5 ריבועים בעזרת 12 נרות.

2. הזיזו נר 1 כדי שהתרגיל יהיה נכון. $15 + 0 = 18$

3. הוציאו 2 נרות כך שיתקבלו שני משולשים שוויו צלעות

4. הזיזו 3 נרות בלבד כדי לשנות את הכיוון שחייה של הדג

5. הזיזו רק 3 נרות כדי ליצור 4 ריבועים

6. הזיזו 4 נרות כדי לקבל 3 ריבועים

7. הזיזו 3 נרות כדי לעשות 5 משולשים

8. שנו מיקום של 3 נרות כדי לעשות 3 משולשים

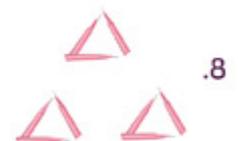
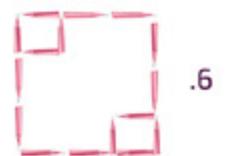

9. שנו מיקום של גפרור אחד כך שהתשובה תהיה נכונה! $4 + 5 - 6 = 10$

1. מסגרת גדולה של ריבוע ובה 4 ריבועים קטנים, החולקים צלעות משותפות.

$$16 + 0 = 16 \quad .2$$

$$11 + 5 - 6 = 10 \quad .9$$

